

Voorbeeld Zorgbreedte voor Schoolplan

Definitie.

Wij spreken van *zorgbreedte* bij een kind als er sprake is van onvoldoende (of geen) **betrokkenheid** en/of **welbevinden** bij één of meerdere ontwikkelingsgebieden.

We proberen kinderen vanuit hun heelheid te benaderen. M.a.w. als problemen of aandachtspunten bij kinderen gesignaleerd worden dan bekijken we het kind in zijn/haar totaliteit.

Volgens de volgende stappen: *Signaleren, diagnostiseren, plan opstellen, plan uitvoeren en evalueren*, bekijken en bespreken we kinderen.

Zorgbreedte vanuit verschillende kanten bekeken.

1) Zorgbreedte vanuit onze visie.

Zorgbreedte bekeken vanuit de visie (het concept) wordt een aantal malen per jaar besproken in een visievergadering. Een of meerder onderdelen uit het tempelschema komen daarbij aan de orde.

2) Zorgbreedte vanuit onze organisatie.

Als we zorgbreedte bekijken vanuit de organisatie gaan we uit van de aktiepunten, de praktijkprincipes en de werkvormen. Natuurlijk liggen daar altijd de basisbehoeften, welbevinden en betrokkenheid onder.

Voorbeeld:

Als een grote groep kinderen niet betrokken is bij projectonderwijs bekijken we dat onderdeel op de praktijkprincipes. Hoe zit het met sfeer en relatie tijdens het projectwerk? Is het nivo niet te hoog of laag (is er een reële uitdaging)? Hoe zit het met de faktor werkelijkheidsnabijheid? Is er voldoende aktiviteit? Kunnen de kinderen zelf initiatieven nemen?

Ook lopen we zo de aktiepunten door; altijd in dienst van welbevinden en betrokkenheid.

3) Zorgbreedte bij cognitieve problemen.

Uiteindelijk is het van belang dat kinderen op velerlei terreinen competent worden. De vaardigheden en inzichten die daarvoor nodig zijn worden gecheckt en gerapporteerd. Uitgaande van welbevinden en betrokkenheid met de daaronder liggende basisbehoeften worden de aparte cognitieve programma's opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.

Voorbeeld:

Een kind spelt slecht en loopt een achterstand op. Als dat voor meerdere kinderen geldt bekijken we de lijn vanuit de organisatie. In individuele gevallen worden welbevindings- en betrokkenheidsgegevens meegenomen en wordt er een apart programma opgesteld voor dat ene kind. Overstijgende aandachtsgebieden als "zelfsturing" kunnen ook hier bekeken worden. (Wil het kind echt (leren) spellen? Stelt het zichzelf een doel? Plant het zijn/haar aktiviteiten? Houdt het regelmatig afstand van het werk? Kan het kind er open en geconcentreerd aan werken? enz.)

4) Zorgbreedte bij sociaal/emotionele problemen.

Kinderen die sociaal en/of emotioneel gezien opvallen worden volgens een vaste strategie bekeken. N.a.v. observaties, oudergesprekken enz. wordt de roos ingevuld. Zo kan de leerkracht aan de intern begeleider of aan collega's aangeven wat wél aandacht behoef, géén aandacht behoef en wat nog nader bekeken moet worden. In overleg wordt bekeken waar nog nadere gegevens of observaties van moeten komen, alvorens je met het team ervaringsreconstructies kunt gaan maken van enkele klinisch beschreven observaties. De reconstructiebespreking kan een steeds duidelijker wordend beeld geven van de emotionele toestand van een kind. Toch is het nodig om daarna te klusteren en/of interventies te bepalen, zodat besproken gegevens overdrachtelijk worden en bespreekbaar blijven.

Voorbeeld:

Een kind is in de klas "storend dominant aanwezig". De leerkracht vult de roos in en komt er achter weinig van de thuissituatie te weten. Verder valt het op dat de relatie met de klaswereld en de medekleuters slecht is. Ook de relatie met de leerkracht is verre van optimaal. N.a.v. van deze gegevens gaat de leerkracht op huisbezoek en maakt gerichte observaties van spel- en werksituaties. In de leerlingbespreking worden de observaties gereconstrueerd en uiteindelijk door alle leerkrachten geïnterpreteerd.

("Hij speelt steeds de baas." "Wat is voor een kleuter, de baas spelen?" "Is dat hetzelfde als bij volwassenen?" "Wat doet hij dan precies?" "Wat zit daar achter of onder?" enz.)

De aandachtspunten die dan naar boven komen worden geclusterd. (Veranderen van situaties, claimen van kinderen. enz.)

Tijdens of achteraf worden interventies bedacht die de leerkracht kan plegen. (Begeleid spel zonder verandering, vooraf bespreken wie met wie werkt/speelt enz.) Uiteraard wordt ook hier weer een evaluatiemoment afgesproken.

De kindbespreking.

Om de zes weken is er een kindbespreking. In de kindbespreking wordt onderscheid gemaakt tussen mededelingen en bespreekgevallen. Vooraf stelt de intern begeleider in samenspraak met de individuele groepsleerkrachten een prioriteitenlijst op. De intern begeleider vertelt de mededelingen. Dat zijn kinderen waarmee de leerkracht wel vooruit kan, maar waar op- of aanmerkingen over zijn die het hele team aangaan. Voor de bespreekgevallen stelt de groepsleerkracht n.a.v. zijn/haar bevindingen een hulpvraag. Het hele team bespreekt het kind en probeert te komen tot te plegen interventies. De intern begeleider noteert de evaluatiedatum, waarop hij met de leerkracht de resultaten bespreekt. De observaties en procesbeschrijvingen worden door de leerkracht bijgehouden.

Huisbezoeken.

Leerkrachten van de onderbouw streven ernaar om in gr. 1/2 bij alle kinderen op huisbezoek te zijn geweest. De leerkracht bepaalt a.d.h.v. zelf in te schatten urgentie de volgorde. In de midden- en bovenbouw gaan de leerkrachten op huisbezoek bij instromers. In overleg met andere leerkrachten kan bekeken worden of het nodig is dat twee leerkrachten naar dezelfde familie gaan. De indrukken die opgedaan zijn en belangrijk voor andere leerkrachten (b.v. om kinderen beter in te schatten of begeleiden) worden teruggebracht in de kindbespreking. Aandachtspunten kunnen o.a. zijn: Voorschoolse periode (zwangerschap, geboorte, ontwikkelingen....), sfeer en relatie, regels enz.

De belangrijkste opmerkingen worden vastgelegd in de kindmap op het blad: "huisbezoeken en observaties en gesprekken".

Aanpakfasen.

A) Signaleren

In de meeste gevallen signaleert de leerkracht problemen. Ook andere teamleden kunnen tijdens buitenspel of andere contacten, herhaaldelijke conflicten of andere opvallendheden melden. Het aangeven van uitval, achterstand of opvallend gedrag wordt zoveel mogelijk in termen van betrokkenheid en/of welbevinden weergegeven. Minimaal twee keer per jaar wordt de klas gescreend, naar aanleiding waarvan de individuele screening volgt. Tussentijdse observaties en gesprekken worden in de klassemap vastgelegd.

B) Diagnostiseren

Voor het in kaart brengen van kinderen die gesignaleerd zijn verzamelt de groepsleerkracht gegevens van observaties en toetsen. Die worden in deze fase besproken met de intern begeleider. Voor specifieke organisatorische, specifieke cognitieve en specifieke sociaal/emotionele problemen hebben we verschillende aanpakken. We proberen er achter te komen welke basisbehoeften er zich spiegelen in de activiteitenpatronen van een kind.

C) Plan opstellen

De leerkracht stelt in samenspraak met de intern begeleider een plan op. Het plan is er altijd op gericht om welbevinden en betrokkenheid te verhogen. En dus om ontwikkeling te bevorderen.

D) Plan uitvoeren

De leerkracht voert het plan binnen de klascontext uit. In uitzonderlijke gevallen kan de intern begeleider kortlopend kinderen helpen. Voor kinderen die na bespreking een nader onderzoek behoeven kunnen we aanspraak maken op de preventief ambulante begeleider van het samenwerkingsverband W.S.N.S. In enkele gevallen maken ouders gebruik van een remedial teacher, die buiten school werkzaam is en ook door ouders wordt bekostigd.

E) Evalueren

De intern begeleider plant met de leerkracht een evaluatiemoment, waarop bekeken wordt of de beoogde doelen zijn gehaald. Afhankelijk van de stand van zaken wordt bekeken waar we verder gaan.